

Het KIK in het kort

Het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium werd in 1948 opgericht en is één van de 10 wetenschappelijke instellingen onder de bevoegdheid van de Federale Minister voor Wetenschapsbeleid. Het staat in voor de inventarisatie, wetenschappelijke studie, conservatie en valorisatie van het artistieke en culturele patrimonium van het land, en heeft een opdracht van zowel onderzoek als dienstverlening. Het vormt een uniek instrument voor de ontsluiting van het roerende en onroerende patrimonium van ons land.

Drie departementen verenigen kunsthistorici, fotografen, chemici, fysici en conservatoren-restaurateurs. Door de confrontatie van hun bevindingen kunnen relevante gegevens worden samengebracht en werken vanuit verschillende invalshoeken worden bestudeerd: hun samenstelling, evolutie, de veroudering van de gebruikte materialen en de middelen om dit tegen te gaan. Elke restauratiebehandeling is gebaseerd op een dergelijke diepgaande voorstudie.

Onze specialisten verstrekken advies aan onderzoekers, eigenaars van openbare collecties en privé-verzamelaars. Het Instituut stelt ook een indrukwekkende fototheek ter beschikking van het publiek, die momenteel uit meer dan 900.000 foto's bestaat. De bibliotheek gespecialiseerd in kunstgeschiedenis, krijgt jaarlijks een aanzienlijk aantal bezoekers over de vloer. De publicaties, de fotografische inventaris, de door het Instituut georganiseerde lessen, congressen en seminars demonstreren de rol die het KIK speelt bij de valorisatie van het patrimonium en de verspreiding van werkinstrumenten voor onderzoekers en voor het grote publiek.

Het Instituut huisvest in één enkel gebouw laboratoria, ateliers voor conservatie-restauratie, fotografische studio's, een fototheek en bibliotheek. Zijn gebouw, waarvan bepaalde delen beschermd zijn, is het eerste ter wereld speciaal ontworpen om er de verschillende disciplines die met de conservatie van kunst te maken hebben in onder te brengen en zo het interdisciplinair onderzoek van kunstwerken mogelijk te maken.

Al 60 jaar!

Het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium viert dit jaar zijn zestigste verjaardag en opent voor deze gelegenheid zijn deuren voor het grote publiek... Een uitnodiging om de architectuur van het gebouw uit de tijd van Expo 58 te verkennen en kennis te maken met de wereld van het onderzoek en de conservatie van kunstwerken.

De bezoekers zullen vrij in het gebouw kunnen rondlopen: men kan er enkele topwerken in restauratie zien, demonstraties van analysetechnieken bijwonen, een fototentoonstelling bezoeken... En bij dit alles zal door de personeelsleden uitleg worden gegeven.

Een bijzonder gebouw

Het gebouw dateert uit de periode van Expo 58 en werd in 1962 voltooid. Het werd gebouwd naar de plannen van architect Charles Rimanque en volgens een technisch concept van René Sneyers, toenmalig directeur van het KIK, en is het eerste ter wereld speciaal ontworpen om er alle disciplines die met de conservatie van kunst te maken hebben, in onder te brengen.

Het meubilair van de bureaus, de ateliers en laboratoria werd ontworpen door architect Stephane Jasinski, in samenwerking met het personeel van het Instituut. De Kortrijkse firma Decoene stond in voor de realisatie.

Sinds eind 2007 zijn onderdelen van het gebouw beschermd: de gevels en het dak, het geraamte in gewapend beton, de inkomhal, de wenteltrap (inclusief de kunstwerken die deze versieren), de bureaus van de directie en de aangrenzende vergaderzaal (inclusief het meubilair). Dit alles zal te bezichtigen zijn tijdens de Opendeurdagen. In de fototheek kan men ook een aantal foto's van het gebouw bekijken.

Achter de schermen van het Instituut...

Het departement Documentatie laat de bezoekers kennismaken met een aantal aspecten van de collecties van de fototheek. Een reeks foto's doet de bezoekers de Wereldtentoonstelling van 1958 herbeleven. Ook wordt een overzicht gegeven van de door het Instituut georganiseerde tentoonstelling die momenteel loopt in de Academia Belgica (Rome): *Impressioni d'Italia*. Verder kan men een digitale versie van de Anjou-Bijbel 'doorbladeren'.

De cel wetenschappelijke beeldvorming geeft uitleg over de niet-destructieve analysemethoden gebruikt om kunstwerken te onderzoeken: radiografie en infraroodonderzoek.

Binnen het departement Conservatie-Restauratie worden in het schilderijenatelier naast vele andere merkwaardige werken, de twaalf panelen van de Sint-Rochusreeks uit Antwerpen getoond. In het atelier voor beeldhouwkunst kunnen de bezoekers enkele middeleeuwse gepolychromeerde beelden bewonderen, kleine ivoortjes en monumentale evangelistenbeelden, die net uit Saint-Hubert voor behandeling zijn binnengekomen. In het textielatelier moet men zijn voor de Spaanse tapijten van Lleyda, de lijkwade van Sint-Mengoldus en de relieken uit Herkenrode. Twee schrijnen in behandeling, evenals enkele archeologische stukken zijn dan weer te zien in het metaalatelier.

In het departement Laboratoria worden twee methoden toegelicht, XRF (X-stralen fluorescentie) en SEM (scanning elektronenmicroscopie), waarmee kunstwerken worden geanalyseerd zonder ze enige schade toe te brengen... De laboratoria voor koolstof-14-datering en dendrochronologie leggen de bezoekers hun werkwijzen uit. Verder kan men nog zien hoe steenachtige materialen worden onderzocht, en wordt de toepassing van chromatografie en spectroscopie op kunstwerken gedemonstreerd.

Deze dagen kaderen in de Open Monumentendagen 2008 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 'Expo 58: voor-na. Het Brusselse erfgoed sinds de Tweede Wereldoorlog'. (www.monument.irisnet.be/nl/sensibi/journees.htm)

Iedereen is van harte welkom op zaterdag 20 en zondag 21 september 2008 tussen 10 en 17 uur.